

Podpora zdraví na pracovišti a zdraví populace

MUDr. Vladimíra Lipšová
SZÚ – CHPPL

Obsah prezentace

- Podpora zdraví na pracovišti
  - Komplexní přístup
  - Zdravotní stav populace (OECD 2010)
  - Zdraví 21
  - Zdraví 2020
-

Podpora zdraví na pracovišti

- pracoviště má velmi silný vliv na zdraví zaměstnanců
  - pocit zdraví ovlivňuje produktivitu i spokojenost a naopak
  - „zdravé podniky“ přinášejí prospěch jak zaměstnavateli tak zaměstnancům, zejména v:
    - zvýšení produktivity
    - snížení absentismu
    - snížení počtu úrazů
    - snížení fluktuace
    - snížení nákladů na nábor a zaškolení zaměstnanců
    - zvýšení loajality zaměstnanců
    - lepší image firmy
    - zvýšení spokojenosti zákazníků
-

Komplexní přístup

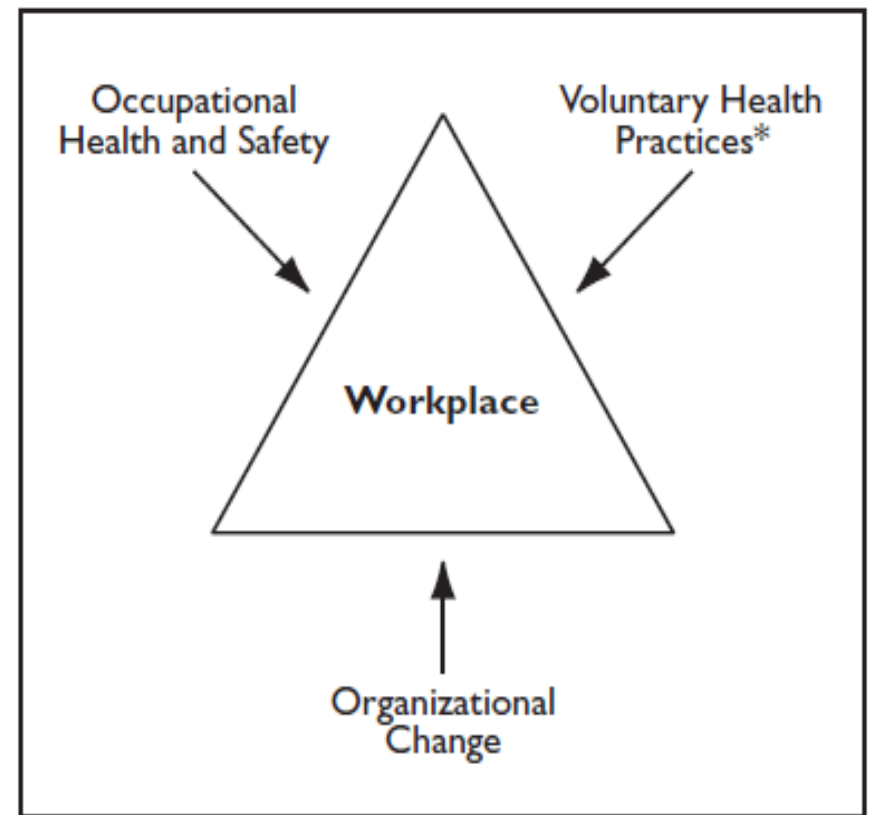

- Programy podporující zdravý životní styl významně přispívají ke zlepšení zdraví zaměstnanců
  - Programy podpory zdraví na pracovišti jsou efektivnější pokud je použit komplexní přístup
    - - zlepšit to spokojenost zaměstnanců
    - - ovlivní manažerské přístupy
    - - ovlivní způsob organizace práce
  - Zaměstnavatel:
    - - vytváří podporující prostředí
  - Zaměstnanci:
    - - pečují o vlastní spokojenost („well being“)
-

Komplexní přístup

- 1. ochrana a bezpečnost zdraví při práci
- 2. programy podpory zdraví
- 3. organizační změny

Ochrana a bezpečnost zdraví při práci

- klasická rizika
  - pracovní úrazy
  - nová rizika – počítače, psychosociální rizika, klimatizace (nucené větrání), ...
-

Organizační změny

- změna organizace práce
  - způsob vedení
  - manažerské praktiky
  - autonomie zaměstnance
  - sociální podpora
-
- dramatický dopad na zdraví zaměstnance
-

Programy podpory zdraví

- zaměřené dle potřeb zaměstnanců
  - kouření, alkohol, výživa, očkování, fyzická aktivita,..
  - 6 ze 7 hlavních rizikových faktorů úmrtnosti v rozvinutých zemích je spojeno s tím jak jíme, pijeme a jak se pohybujeme
  - krátkodobé změny v chování jednotlivce
  - zvýšení produktivity
  - zlepšení zdraví???
  - čím je ovlivněno zdraví jednotlivce??
-

Čím je ovlivněno zdraví jednotlivce??

Determinanty zdraví:

Životní styl

Genetický základ

Péče o zdraví (souhrn všech aktivit pro zdraví)

Zdravotnictví (odborná část péče o zdraví)

Životní prostředí (kulturní, ekonomické,

sociální

a další podmínky života lidí)

Priority v podpoře zdraví

- Výživa
  - Pohybová aktivita
  - Tabák
  - Alkohol
  - Prevence HIV/AIDS
  - Prevence kardiovaskulárních onemocnění
  - Prevence nádorových onemocnění
  - Prevence metabolických onemocnění – obezita, diabetes
-

Zdraví v Evropě (OECD)

- *Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) „Health at a Glance: Europe 2010“*
- dramatické zlepšení zdravotního stavu obyvatel evropských zemích
- rozdíly – v jednotlivých zemích, muži vs. ženy
- ČR - pod průměrem ve střední délce života
- - pod průměrem v délce života ve zdraví
- - vyšší incidence novotvarů
- - nejvyšší pokles úmrtnosti v posledních 15 letech
- - nízká incidence infekčních onemocnění

Zdraví v Evropě – nadváha, obezita

-
- 15,5% dospělé populace EU má nadváhu či je obézní
  - (Rumunsko 7,9%, Itálie 9,9%, **ČR 17,1%**, Řecko 18,1, UK 24,5%)
  - Riziko pro:
    - - vysoký krevní tlak
    - - vysoký cholesterol
    - - diabetes
    - - kardiovaskulární onemocnění
    - - respirační onemocnění (astma)
    - - muskuloskeletální onemocnění, ...
  - Příčiny: zlevňování potravin, fyzická inaktivita
  - Důsledky: zvyšování nákladů na zdravotní péči v budoucnosti (UK o 70% vyšší náklady v 2015 proti 2007)
-

Zdraví v Evropě – výživa

- Správná výživa – důležitá determinanta zdraví
  - Nedostatečná konzumace ovoce a zeleniny – zvýšená nemocnost
  - Správná výživa – prevence chorob souvisejících s obezitou (kardiovaskulární onemocnění, hypertenze, diabetes, mrtvice, muskuloskeletální onemocnění,...)

  - Spotřeba ovoce a zeleniny (v kg/osobu/rok)
    - EU: 105kg
    - (Polsko 50kg, Rumunsko 59kg, **ČR 71kg**, UK 127kg, Řecko 164kg, Luxembourg 190kg)
-

Zdraví 21

- „Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století“ – přijat 2002
  - Program je národní variantou programu WHO „Health for All in the 21st Century“, jehož klíčové principy jsou:
    - - aby každý dosáhl plného potenciálu zdraví
    - - pro rozvoj zdraví je podstatná participace lidí
    - - pomocí mezisektorových strategií a investic
  - Podpora zdraví na pracovišti – dílčí úkol č.13.6:
  - „Zavázat alespoň 10% středních a velkých firem k dodržování principů zdravé společnosti/firmy“
    -
    - - chybí motivační pobídky pro podniky ze strany státní správy (západní Evropa – úrazové pojišťovny)
-

Zdraví 21

- ❑ 40. zasedání Rady pro zdraví a životní prostředí, červen 2011 (MUDr.L.Hamplová, Ph.D.)
- ❑ *„Zpráva o hodnocení plnění jednotlivých cílů Zdraví 21 od roku 2003 – 2009“*
- ❑ - *odborníky bylo konstatováno:*
- ❑ převzetí širokého spektra 21 cílů programu WHO nebylo v podmínkách ČR vhodné
- ❑ jejich splnění v uvedeném časovém horizontu není reálné
- ❑ program nemá dostatečné finanční zajištění
- ❑ *Např.: splnění některých úkolů není v uvedeném časovém horizontu v ČR reálné*
- ❑ *do roku 2015:*
- ❑ - *mezi osobami staršími 15ti let bude 80 % nekuřáků (do 15ti let 100% nekuřáků)*
- ❑ - *nejméně 10% středních a velkých podniků bude dodržovat principy zdravé společnosti/firmy*

Soutěž „Podnik podporující zdraví“

- **Od r.2005 (7 ročníků)**
  - **44** oceněných podniků (31 velkých a 13 malých a středních)
  - **21** podniků obhajovalo titul (16 velkých a 5 malé a střední podniky)
  - **54 339** zaměstnanců prokazatelně pokrytých podporou zdraví v ČR + ovlivnění rodinných příslušníků

  - **0,013% všech podniků v ČR**
  - *Dle ČEKIA (česká kapitálová informační agentura) – v r.2010 bylo registrováno 340 489 kapitálových společností (s.r.o. + a.s.)*
  -
  - *Německo – 0,4% všech podniků*
-

Zdraví 2020 - „Health 2020“

- ❑ nová evropská strategie (evropské státy WHO)
- ❑ řeší zdraví jako celek
- ❑ měl by být stěžejní orientací zdravotní politiky každé vlády
- ❑ podporuje integrované akce k ochraně a podpoře zdravotního stavu obyvatelstva
- ❑ nabízí státům praktické způsoby řešení stávajících i vznikajících problémů veřejného zdraví v evropském regionu
- ❑ návody k funkčním zdravotním intervencím
- ❑ analýzy trendů vývoje zdraví v následujících deseti letech

- ❑ Strategie „Health 2020“ bude prezentována na 61. zasedání Regionálního výboru WHO pro Evropu, které se bude konat ve dnech 12-15.9.2011 v Baku (Azerbajdžán)

Zdraví 2020

- s ohledem na vhodnost souladu
- Zdraví 21 s evropskou strategií
- „Health 2020“ byl dopisem
- ministra zdravotnictví požádán
- premiér vlády ČR o prodloužení
- termínu splnění úkolu
- aktualizace „Zdraví 21“
- do 31.12.2012.....

.....Děkuji za pozornost

SZÚ – CHPPL

Odbor hygieny práce a pracovního lékařství

Tel.: 267 082 415

vlipsova@szu.cz

www.szu.cz

<http://www.szu.cz/tema/pracovni-prostredi/podpora-zdravi-na-pracovisti>
